

Наурыз - көне дәстүрлер мейрамы

Наурыздың басы – қыстың бірте-бірте көктемге ауысатын кезеңі. Көптеген елдерде бұл ай табиғаттың қайта жандануының және жаңа бастаманың символы болып саналады. Наурызда бірқатар қызықты оқиғалар мен мерекелер өтеді. Мәселен, 8 наурыз – халықаралық әйелдер күні, ол әйелдердің жетістіктері мен қызықтары үшін күресуге арналған. Бұл мерекені көптеген елдер атап өтеді және әйелдердің құттықтаулар, гүлдер мен сыйлықтар алатын күні болып табылады. Кейбір діни дәстүрлерде наурыздың басталуының да өзіндік мәні бар. Мысалы, христиандық дәстүрде бұл айда Пасха мерекесіне дайындық кезеңі Ораза болуы мүмкін. Наурыздың келуімен табиғат қысқы ұйқыдан ояна бастайды. Ағаштар бүршіктерін аша бастайды, алғашқы гүлдер жерді жарып, құстар жылы елдерден оралады. Бұл уақытта сіз әдемі пейзаждарды бақылап, жағымды ауа-райынан ләззат ала аласыз. Наурыз айы да көптеген елдер жазғы уақытқа ауысатын ай. Бұл көбірек күндізгі жарық алу үшін сағаттардың бір сағат алға жылжытылғанын білдіреді. Жалпы, наурыздың басы – таза ауаға, жылылыққа, жаңа мүмкіндіктерге үміттенетін уақыт. Бұл ай қыстаң көктемге көшуді бейнелейді және бізге жаңару мен жаңару сезімін береді.

Наурыз – көптеген мәдениеттер мен халықтарда тойланатын ежелгі мереке. бұл көктемнің келуімен байланысты және жаңа жылдың басталуын білдіреді. «Наурыз» сөзі парсы тілінен енген және «жаңа күн» дегенді білдіреді. Наурыз мейрамының қазақ, өзбек, тәжік, түрікмен және т.б. көптеген халықтардың тарихы мен мәдениетінен тамыры тереңде жатыр. Наурыз мейрамы ыстықтың қайтып келуіне, өсімдіктердің өсіп-өнуіне және қыстан кейін тіршіліктің қайта жандануына

байланысты ежелгі салт-дәстүрлер мен рәсімдерге негізделген. Бұл күні адамдар көктемнің келуін тойлау үшін жиналып, түрлі салт-дәстүрлер мен мерекелік шараларды өткізеді. Наурыз мейрамының басты рәміздерінің бірі – «Наурыз-ешкі» немесе «Наурыз ешкі». Бұл бидай ұны-нан жасалған және түрлі-түсті ленталармен безендірілген қуыршақ. Ешкі құнарлылық пен молшылықты бейнелейді, сонымен қатар зұлым рухтар мен аурулардан қорғаушы болып табылады. Наурыз мейрамында түрлі дәстүрлі ойындар, жарыстар, спорттық шаралар өткізіледі. Халық жарқын ұлттық киімдерін киіп, халық әндері мен билерін орындайды, дәстүрлі тағамдар әзірлейді, бір-біріне сыйлықтар береді. Наурыз мейрамы тек қуаныш пен мереке ғана емес, жаңару мен жаңғыру мезгілі. Бұл көне мереке табиғаттың маңыздылығын, оның циклдік сипатын және өмірдің мәңгілік циклін еске салады. Ол адамдарды біріктіреді және өз халқының дәстүрлері мен мәдениетін сақтауға көмектеседі. Қазіргі әлемде Наурыз мейрамы көптеген халықтардың өмірінде маңызды рөл атқарып келеді. Дәстүрлерді сақтауға және жалғастыруға, отбасылық байланыстарды нығайтуға көмектеседі, сонымен қатар қоршаған орта мен табиғатты қорғау мәселелеріне назар аударады. Наурыз мейрамын тойлау барған сайын танымал бола түсуде және Орталық Азия тұрғындарының ғана емес, сонымен қатар әлемнің түкпір-түкпіріндегі адамдардың назарын аударуда.

Айткүл БАЙБОЛАЕВА,
М. Әуезов атындағы
ОҚУ колледжінің
аға оқытушысы.
Алия АХМЕТОВА,
магистр оқытушысы.